

Bouwstenen Regionale Actieagenda Zero Emissie Stadslogistiek Brabantse B4-steden

Eindrapportage

Uitgevoerd in het kader van het SPES programma in opdracht van:

Gemeente Breda

Gemeente Eindhoven

Gemeente 's-Hertogenbosch

Gemeente Tilburg

Nijmegen, 14 februari 2022

Buck Consultants International

Postbus 1456

6501 BL Nijmegen

Telnr : 024 379 0222

Mobiel : 06 51 66 77 84

E-mail : erik.lubberding@bciglobal.com

	Blz.
1 Inleiding: waarom een regionale agenda Zero Emissie Stadslogistiek?	2
2 Uitdagingen voor versnelling transitie naar ZES	3
3 Actielijnen regionale actieagenda ZES	4
4 Projecten	5
5 Planning	15
6 Voorstel voor borging, budget op hoofdlijnen en vervolgstappen	16
Bijlage: Inventarisatie huidig stimuleringsbeleid ZES	17

1 Inleiding: waarom een Regionale Agenda Zero Emissie Stadslogistiek?

- Gemeenten Breda, Eindhoven, Tilburg en 's-Hertogenbosch willen toe naar een schone, slimme en toekomstbestendige bevoorrading van de Brabantse steden. Daarom voeren zij ieder vanaf 2025 een Zero Emissie zone voor stadslogistiek in. Daarnaast willen zij het bedrijfsleven stimuleren en faciliteren bij het slim en schoon bevoorraden van de steden.
- Er zijn vanuit het Rijk, de Provincie, SmartwayZ.NL en de gemeenten zelf al diverse acties gestart gericht op slimme, schone en duurzame stadslogistiek. BCI heeft deze maatregelen geïnventariseerd in het deelrapport: *Inventarisatie maatregelen Zero Emissie Stadslogistiek*. Dit rapport is als bijlage opgenomen bij deze regionale agenda.
- Naast de inventarisatie van bestaande maatregelen is door BCI ook gekeken naar de behoeften van marktpartijen aan ondersteuning voor ZES. De behoeften zijn samengebracht tot vier strategische uitdagingen in de transitie voor ZES waar deze regionale agenda op in zal spelen.
- In aanvulling op bestaande projecten, programma's en stimuleringsregelingen en op basis van de behoeften van marktpartijen willen de vier Brabantse steden samen met partners (o.a. Provincie Noord-Brabant, Smartwayz.NL en het Rijk) een aantal concrete acties regionaal oppakken via een **Regionale Agenda Zero Emissie Stadslogistiek**. Deze regionale agenda is een invulling van de gemaakte BO MIRT-afspraken* over Stadslogistiek uit november 2019. Deze rapportage levert daarvoor de **bouwstenen**.
- Het doel van de regionale agenda is de **transitie naar slimme, schone en duurzame stadslogistiek in Noord-Brabant te versnellen** en de doelstellingen uit het Klimaatakkoord met betrekking tot stadslogistiek op tijd te realiseren.

* De regio Brabant werkt toe naar het instellen van een nul-emissie zone voor stadslogistiek in 2025 in 5 – 12 gemeenten in Brabant en ondersteunt de gemeenten met deze ambitie, te beginnen met het vaststellen van de omvang van de nul-emissie zone in 2020. Afstemming en samenwerking binnen de regio Brabant is daarbij van belang. Regio Brabant wijst hiertoe een bestuurlijke en ambtelijke trekker aan. Rijk en regio werken samen aan de doorvertaling van de Uitvoeringsagenda, waartoe zowel Brabant als Limburg een Uitvoeringsagenda 2020-2025 opstellen met bijbehorend stappenplan”.

2 Uitdagingen voor versnelling transitie naar ZES

- Er zijn vier uitdagingen op het gebied van Zero Emissie Stadslogistiek die in een regionale actieagenda geadresseerd moeten worden. De uitdagingen zijn gebaseerd op de inventarisatie en op basis van behoeften van marktpartijen. De uitdagingen zijn:

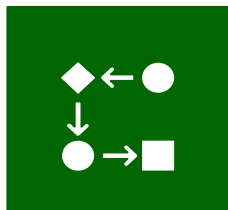
Tijdige infasering elektrische bestel- en vrachtauto's en andere oplossingen voor zero emissie stadslogistiek

- Eerste elektrische bestelauto's treden nu toe tot de vloot, emissievrije vrachtauto zijn volop in ontwikkeling.
- Vóór 2025 (bestel) en 2030 (vracht) de instroom van emissievrije voertuigen zo veel mogelijk aanjagen.
- Doel: informeren van ondernemers over plannen voor zero emissie stadslogistiek en de mogelijkheden om hieraan te voldoen doormiddel van elektrische bestel- en vrachtauto's en andere oplossingsrichtingen, om zo de tijdige infasering van zero emissie voertuigen te stimuleren.

Beschikbaarheid Laadinfrastructuur

- Om zero emissie stadslogistiek mogelijk te maken is voldoende laadinfrastructuur nodig in de regio.
- Laadvraag landt vooral op depots/bedrijventerreinen, langs de snelweg, maar voor bestelvoertuigen ook in de woonwijken.
- Doel: voldoende laadinfrastructuur beschikbaar, laadinfrastructuur mag geen belemmering zijn voor de transitie naar ZES.

Slimme logistiek: nieuwe concepten

- 1-op-1 vervanging is niet altijd het beste alternatief, er zijn volop kansen voor slimme logistieke concepten.
- Bijv.: uitbesteding van eigen vervoer, City Hubs, bouw hubs, deelauto's, milk-run klusadressen, cargobike, LEVV en inzet digitale platforms.
- Doel: bestaande initiatieven opschalen, nieuwe initiatieven aanjagen.

Netwerk & Communicatie: delen van kennis, ervaring, innovatieve concepten

- Het is belangrijk om de bekendheid van de zero emissie zones te vergroten onder (MKB) bedrijven en zelfstandigen uit de regio.
- Landelijke spelers in transportsector zijn goed op de hoogte en zeer actief, maar het regionale ondernemersnetwerk moet geactiveerd worden.
- Delen kennis, ervaringen en best practices, landelijke en regionale middelen ontsluiten naar MKB.
- Doel: via benutting en uitbouwen van bestaande netwerken zoveel mogelijk ondernemers uit de regio bereiken en betrekken.

3 Actielijnen Regionale Actieagenda ZES

- De uitdagingen zijn vertaald in vier actielijnen die de vier Brabantse steden gezamenlijk willen oppakken op regionale schaal:

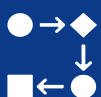
Doel: Regionale actieagenda gericht op het versnellen van transitie naar emissievrije stadslogistiek in Breda, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg en de regio. We gaan voor **schoon** én **slim** en we doen het **samen**!

Schoon: versnellen van infasering **emissievrije bestelauto's en vrachtauto's** in het Brabantse bedrijfswagenpark.

Realiseren van voldoende **laadinfrastructuur** voor emissievrije stadslogistiek in Noord-Brabant.

Slim: stimuleren van slimme **innovatieve en duurzame stadslogistieke concepten** die (eventueel met behulp van digitale oplossingen) leiden tot bundeling van goederenstromen, minder ritten en ritkilometers, efficiëntere inzet van transportmaterieel, etc.

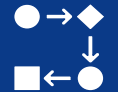
Samen: organiseren van een **regionaal netwerk zero emissie stadslogistiek** gericht op vergroten bekendheid zero emissie zones onder het regionaal MKB en delen van kennis en ervaringen rondom emissievrije stadslogistiek (*).

Structurele samenwerking

(*) voor de (grote en middelgrote) logistieke bedrijven kan worden voortgebouwd op de bestaande netwerken zoals MCA Brabant, Logistics Community Brabant en VijfsterrenLogistiek

4 Projecten

- In aanvulling op het landelijke maatregelenpakket, het provinciale en bestaande lokaal beleid, zijn de B4 gemeenten voornemens de volgende acties in gezamenlijkheid met haar partners op te pakken:

Uitdaging		Project
	1.1	Regionale pilot hybride handhaving zones (vaste camera's en scanauto's)
	1.2	Uitrol MKB propositie en TCO adviezen via inzet van een stadslogistiek makelaar
	1.3	Doorontwikkelen stimulering emissievrije stadslogistiek via eigen inkoop en aanbestedingsprocedures
	2.1	Regionale analyse laadvraag stadslogistiek (methodiek laadvraag Tilburg verdiepen en uitbreiden naar B4)
	2.2	Stimuleren coalitievorming ten behoeve van bijeen brengen vraag en aanbod laadinfrastructuur op bedrijventerreinen via inzet van de rol stadslogistiek makelaar (*)
	3.1	Regionale stimuleringsregeling/prijsvraag gericht op marktinitiatieven voor slimme en duurzame logistieke concepten
	4.1	Uitrol communicatieaanpak en beïnvloedingsstrategie gericht op MKB en ZZP-ers (Grote bedrijven via landelijke lijn)

(*) : het gaat om de rol, dit kan worden ingevuld door één of meerdere personen, afhankelijk van de uitwerking

Verdieping: synergie & relatie met landelijke trajecten

- Projecten in Regionale Agenda sluiten aan op landelijke afspraken uit UAS en bouwen voort op uitkomsten van projecten uit het SPES netwerk

Project	Synergie en relatie met landelijke Uitvoeringsagenda ZES en SPES netwerk
Regionale pilot hybride handhaving zones (vaste camera's en scanauto's)	• In SPES verband is voor gemeenten Apeldoorn en Deventer gekeken naar een gedeeltelijke ANPR oplossing voor handhaving van de ZE zone. • In de UAS is aangegeven dat het GNMI netwerk de kennis en ervaringen verzamelt over ANPR handhaving.
Uitrol MKB propositie en TCO adviezen via inzet van een stadslogistiek makelaar	• In verschillende regio's zijn Logistiek Makelaars actief die in hun takenpakket meer aandacht krijgen voor het stadslogistieke segment en de transitieopgave. • In verschillende regio's wordt actief de inzet van de TCO tool "Welke E-bestelbus" en/of de EV-Scan gebruikt om ondernemers te adviseren over evt. aanschaf of lease van elektrische bestelauto's.
Doorontwikkelen stimulering emissievrije stadslogistiek via eigen inkoop en aanbestedingsprocedures	• Met ondersteuning van het landelijke PIANNo-netwerk zijn er verschillende Best Buyer Groups om de eigen inkoop en aanbestedingsprocedures te verduurzamen.
Regionale analyse laadvraag stadslogistiek (methodiek laadvraag Tilburg verdiepen en uitbreiden naar B4)	• Het Nationaal Kennisplatform Logistiek (NKL) heeft een methodiek ontwikkeld om prognosekaarten te maken om de laadvraag voor Stadslogistiek in beeld te brengen.
Stimuleren coalitievorming ten behoeve van bijeen brengen vraag en aanbod laadinfrastructuur op bedrijventerreinen via inzet van een stadslogistiek makelaar	• Er is, behoudens het kader vanuit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur en EU-richtlijnen, geen landelijk programma gericht op het bijeen brengen van de laadbehoefte vanuit het bedrijfsleven en het aanbod van geschikte laadinfrastructuur voor de stadslogistiek.
Regionale stimuleringsregeling/prijsvraag gericht op marktinitiatieven voor slimme en duurzame logistieke concepten	• Via o.a. de Topsector Logistiek is ondersteuning mogelijk voor slimme en duurzame logistieke concepten.
Uitrol communicatieaanpak en beïnvloedingsstrategie gericht op MKB en ZZP-ers (Grote bedrijven via landelijke lijn)	• Als onderdeel van de UAS werkt het Rijk (werkgroep Communicatie) aan landelijke een communicatiestrategie en storylines om het bedrijfsleven te activeren t.a.v. ZES.

1.1 Regionale pilot hybride handhaving zones

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	Gemeenten Tilburg en Breda	Stap 1 Stap 2 Stap 3 Stap 4	Opstellen Plan van Aanpak voor pilot (door trekker in samenwerking met partners) en accordering CVOM en lokale driehoeken
Partner(s)	Gemeente 's-Hertogenbosch volgt pilot met interesse ('leert van resultaten') Andere partners zijn: • SmartwayZ.NL i.r.t. datadelen, routing, privileges • Aanbieders van handhavingsoplossingen aan gemeenten • Gemeentelijke 'parkeerbedrijven' en CVOM In 2022 besluit Gemeente Eindhoven of zij kunnen aansluiten.		Aanbesteding/inkoop van pilot bij aanbieders digitale handhaving
Doel	Toetsen of het mogelijk is om Zero Emissie zones in B4 gemeenten te handhaven via een hybride model met vaste camera's op de belangrijkste toegangswegen (dikke stromen) en een scanauto in aanvulling daarop om de hele zone waar te nemen.		Uitvoeren pilot 2022-2024
Doelgroep	Gemeenten die de inzet van scanauto's overwegen voor handhaving van de ZE zone (of een gedeelte ervan). Dit is het meest kansrijk wanneer gemeenten voor andere doelen al scanauto's gebruiken (zoals handhaving parkeren).		Evaluatie pilot en opstellen rapport
Periode	2022 t/m 2024		
Beschrijving (Kort)	De B4 gemeenten hebben gekozen voor ambitieuze ZE zones, het vergt een forse investering om deze zones 100% met vaste camera's te handhaven. Daarom overwegen de gemeenten een hybride handhavingsmodel, waarbij een deel van de ZE zone (of milieuzone) gehandhaafd wordt met vaste camera's en een ander deel met scanauto's. Zo kan een koppeling worden gemaakt met handhaving van het parkeerregime. Mogelijk kunnen gemeenten hiermee kosten besparen bij handhaving van de ZE zones. Ook wordt uitbreiding van ZE zones in de toekomst eenvoudiger. De pilot is niet alleen relevant voor de B4, maar ook voor andere gemeenten die de inzet van scanauto's voor dit doel overwegen. De pilot bestaat uit het testen van nieuwe ANPR-software gericht op rijdende voertuigen in de praktijk. In aanvulling op vaste camera's. Beoogd is tot aan invoering van de ZE zone per stad een scanvoertuig in te zetten (in Tilburg gaat het om 2 voertuigen) met bijbehorende project- en procesondersteuning.		

1.2 Uitrol MKB propositie en TCO adviezen stadslogistiek makelaar

Beschrijving maatregel		Activiteiten (indicatief)	
Trekker(s)	Nog aan te wijzen, dit kan één van de vier gemeenten zijn, de provincie of een andere regionale organisatie.	Lopend	Afronden pilot en nader uitwerken invulling van het vervolg ('Lessons Learned')
Partner(s)	Gemeente Breda, Gemeente Eindhoven, Gemeente Tilburg, Gemeente 's-Hertogenbosch (eventueel kunnen ook andere gemeenten aansluiten).	Stap 1	Uitvraag vanuit trekker(s) voor PvA inzet stadslogistiek makelaar
Doel	In drie jaar tijd 1.200 ondernemers bereiken met een concreet maatwerkadvies voor de overstap naar emissievrije stadslogistiek. In veel gevallen betreft dit investeren in een elektrische bestelauto, maar ook andere oplossingen zijn mogelijk zoals een eigen cargobike of LEVV of gebruik maken van deelauto's. We verwachten bij een gerichte aanpak dat 25% geïnteresseerd is in een maatwerkadvies. Daarmee is het doel om 300 ondernemers te ondersteunen om in 2025 aan de eisen van de Zero Emissie zone te kunnen voldoen.	Stap 2	Inrichten loket voor ondersteuning ondernemers
Doelgroep	ZZP-ers of (kleine) MKB bedrijven met een eigen wagen-park in de B4 steden en de omliggende gemeenten .	Stap 3	Vergroten bekendheid invoering Zero Emissie zone en ondersteuningsaanbod door gemeenten (dit vergt succesvolle uitrol van project 4.1)
Periode	2022 t/m 2024	Stap 4a	Genereren (warmer) leads via communicatiekanalen gemeenten
Beschrijving (Kort)	In het kader van SPES is een pilot uitgevoerd waarbij eigenaren van MKB bedrijven en ZZP-ers zijn benaderd om een investering in emissievrije bestelauto's te overwegen. Daarbij zijn zij bijgestaan middels een TCO advies. Op basis van de ervaringen* uit de pilot (en andere initiatieven zoals de maturity scan van Erasmus Universiteit) kan een regionale aanpak worden uitgerold om in de 4 steden ondernemers, middels TCO adviezen, te ondersteunen bij het tijdig overstappen op emissievrije voertuigen. Ook het bieden van alternatieven voor 1-op-1 vervanging behoort ook tot de scope. De stadslogistiek makelaar** kan gebruik maken van een menukaart en bestaande netwerken in Noord-Brabant (met name als het gaat om de wat grotere logistieke bedrijven, via LCB en MCA Brabant). Het is belangrijk dat er ook follow-up mogelijkheden worden vormgegeven waarbij om de drempel om na advies over te gaan op investering voor ondernemers te verkleinen. De werkzaamheden betreffen de opzet van een loket (eenmalig) en proceskosten voor de maatwerkadviezen door een logistiek makelaar.	Stap 4b	Pro-actief benaderen ondernemers door stadslogistiek makelaar, door nabellen, maar ook door opzetten informatiebijeenkomsten, testrit evenementen, etc.
		Stap 5a	Inplannen en uitvoeren TCO analyse en advies (hoeveel ondernemers per jaar?)
		Stap 5b	Integreren maatwerkadviezen in communicatieaanpak (project 4.1) als bijdrage aan het onderdeel sociale bewijskracht in dit project. Best practices in de etalage zetten. Zowel vanuit publiciteit voor de ondernemers, als goed voorbeeld doet goed volgen
		Stap 6	Jaarlijks voortgangsverslag en evaluatie resultaat
			Stap 3 t/m 6 worden jaarlijks herhaald in 2022, 2023 en 2024

* De leerervaringen zijn beschreven in de *rapportage 'leerervaringen TCO maatwerkadviezen SPES Tilburg-Eindhoven'*

** Het gaat om de rol, dit kan worden ingevuld door één of meerdere personen, afhankelijk van de uitwerking

1.3 Doorontwikkelen stimuleren emissievrije logistiek via eigen inkoop

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	SmartwayZ.NL en gemeenten Breda, Eindhoven, Tilburg en 's-Hertogenbosch	Stap 0	Startbijeenkomst: regionale kennissessie kansen slimme en emissievrije inkoop B4
Partner(s)	Provincie Noord-Brabant, Brabantse publieke instellingen, woningbouwcorporaties, PIANNO	Stap 1	Opstellen Plan van Aanpak
Doel	Het stimuleren (en/of daadwerkelijk realiseren) van emissievrije logistiek bij de levering van goederen en diensten aan B4 gemeenten via eigen inkoop en aanbestedingsprocedures.	Stap 2a	Inventariseren huidige inkoop en aanbestedingsbeleid en verbetermogelijkheden rondom het stimuleren van emissievrije logistiek
Doelgroep	Aanbieders goederen en diensten aan gemeenten. Denk aan: facilitaire bedrijven, service en onderhoud, bouw- en installatie, catering, groenvoorziening, etc.	Stap 2b	Deelname gemeenten bij best buyer groups van expertisecentrum aanbesteden (Pianoo) zoals Clean Vehicle Directive, Zero Emissie Inkoop en Zero Emissie Taxi en Doelgroepenvervoer
Periode	2022	Stap 2c	Synthesedocument: leidraad slimme en duurzame inkoop
Beschrijving (Kort)	Dit project betreft het stimuleren van slimme en emissievrije logistiek onder leveranciers aan gemeenten via de eigen inkoop. Dit doen de gemeenten door inkoopbeleid en inkoopcriteria aan te scherpen, en eisen op te nemen rondom slimme, schone en emissievrije logistiek. Gemeenten kunnen zelf aan de slag door scherpere EMVI-criteria te hanteren, of concrete, harde eisen – zoals gebundelde en emissievrije bevoorrading – mee te nemen in de contracten. Een andere optie is om zich aan te sluiten bij verschillende landelijke best buyer groups (collectieven die samenwerken op het gebied van duurzame inkoop). Vanuit de best buyer groups is kennis beschikbaar en wordt collectieve actie ondernomen. In dit project worden de kansen rondom inkoop en aanbesteding in de B4 verkend en waar mogelijk geïmplementeerd. De B4 gemeenten kunnen zich ook inspannen om andere opdrachtgevers uit de regio aan te laten sluiten. Het gaat dan om coalitievorming in segmenten zoals bouwlogistiek of facilitaire logistiek. Er kan voortgebouwd worden op inzichten uit het Smart Logistics project in Den Bosch over facilitaire stromen (Paleiskwartier) en het Smart Logistics project slimme bouwlogistiek Eindhoven. Naast procesondersteuning beoogt dit project in de eigen gemeentelijke organisatie ureninzet vrij te maken om duurzame inkoop te stimuleren.	Stap 3	Implementatie geïdentificeerde verbetermogelijkheden in inkoop- en aanbestedingsbeleid
		Stap 4	Uitrol aangescherpte inkoop- en aanbestedingsbeleid met voldoende incentives voor slimme, schone en emissievrije logistiek. (nadrukkelijk ook aandacht voor monitoring: worden de aangescherpte aanbestedingseisen in de praktijk ook goed toegepast)

Regiotaxi Den Bosch is al aangesloten bij BBG Zero Emissie Taxi en Doelgroepenvervoer.

Bij BBG Clean Vehicle Directive is Gemeente Oss aangesloten, samen met meer dan 30 andere gemeenten.

Bij BBG Zero Emissie Inkoop zijn nog geen partijen uit de B4 aangesloten, wel 10 andere G40 steden.

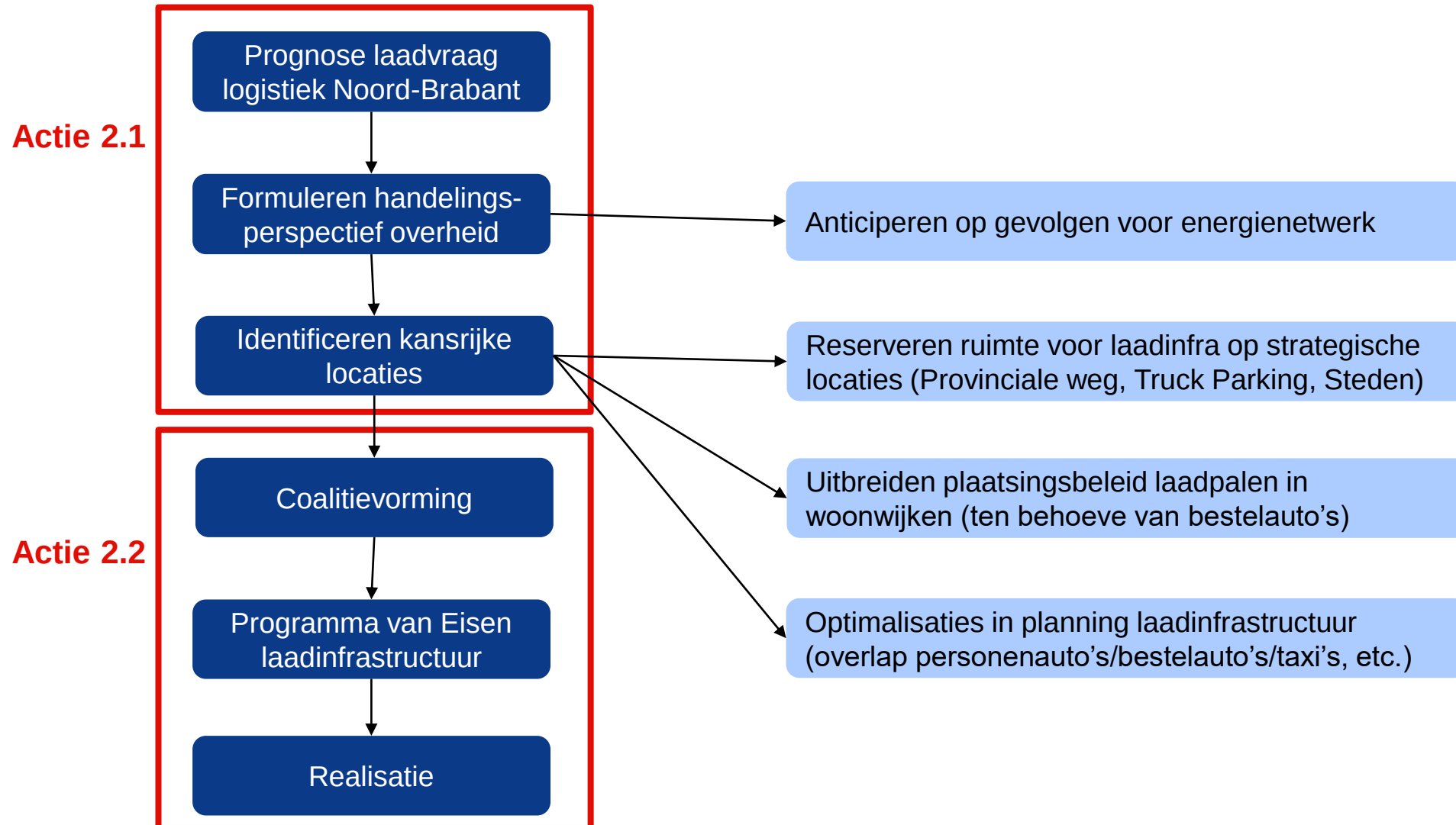
2.1 Regionale analyse laadvraag stadslogistiek

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	Provincie Noord-Brabant (beoogd)	Stap 1	Opstellen uitvraag Prognose logistieke laadinfrastructuur
Partner(s)	RAL Zuid, B4 Gemeenten, RES'en, NKL	Stap 2	Uitvoeren onderzoek prognose logistieke laadinfrastructuur
Doel	Prognosticeren logistieke laadvraag en verkennen handelingsperspectief t.b.v. tijdig realiseren voldoende laadinfrastructuur voor (stads)logistiek door overheden. Dit om het 'kip-ei' probleem te doorbreken en bedrijven te faciliteren in hun transitie naar een schoon wagenpark. Het stimuleren van gedeeld laden is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Gemeenten en provincie verkennen hierbij hun eigen rol.	Stap 3a	Identificeren kansrijke locaties voor realisatie publieke snel-laadinfrastructuur
		Stap 3b	Opstellen handelingsperspectief Provincie, Gemeenten, RES'en
Doelgroep	Provincie Noord-Brabant, Gemeenten, Brabantse RES'en.		
Periode	Q2-Q3 2022		
Beschrijving (Kort)	Om de transitie naar elektrisch rijden voor bestelauto's en vrachtauto's mogelijk te maken, moet tijdig, voldoende (zware) laadinfrastructuur gerealiseerd worden in Noord-Brabant. Een (groot) deel van de voorzieningen wordt op privaat terrein van bedrijven gerealiseerd, maar er is ook behoefte aan publieke snellaadvoorzieningen langs de snelweg, provinciale wegen en om en nabij de stad. Bij realisatie daarvan speelt de overheid een rol, in ieder geval als ruimtelijke/regulerende facilitator, maar ook om vraag en aanbod (vroegtijdig) bij elkaar te brengen. In dit project wordt laadvraag voor logistiek in Noord-Brabant geprognoseerd en wordt het handelingsperspectief voor de lokale en regionale overheden uitgewerkt. Ook kan een koppeling gemaakt worden met de vraag vanuit taxi- en doelgroepenvervoer en personenvervoer markt. Doel is om met dit onderzoek de opgave voor (publieke) laadinfrastructuur alsmede private laadinfra helder in beeld te brengen en vervolgstappen richting realisatie te zetten. Provincie Noord-Brabant zou trekker van deze actie kunnen zijn en via of met behulp van het 'data insights team' van de provincie deze activiteit kunnen uitvoeren.		

2.2 Stimuleren coalitevorming laadvraag bedrijventerreinen

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	Provincie Noord-Brabant (beoogd) of één van de B4 gemeenten neemt het voortouw.	Stap 1	Opstellen Plan van Aanpak op basis van uitkomsten actie 2.1
Partner(s)	Gemeenten in Brabant, RAL Zuid, Brabantse RES'en, NKL werkgroep logistiek.	Stap 2	Uitvoeren enquête/verkenning investeringsplannen in elektrische voertuigen en laadinfrastructuur door bedrijven op locaties
Doel	Stap (1) het vormen van coalities rondom het realiseren van zware laad-infrastructuur (>100kW) voor (snel)laden elektrische vracht- en bestelauto's, om vervolgens daadwerkelijk zware laadinfrastructuur te realiseren.	Stap 3	Vorming van coalities voor zware elektrische laadinfrastructuur op bedrijventerreinen
Doelgroep	Brabants bedrijfsleven met een eigen wagenpark gevestigd op locaties waar concentratie van laadvraag is geprognosticeerd (o.b.v. actie 2.1.).	Stap 4	Programma van Eisen (in combinatie met fondsenwerving voor onrendabele top indien van toepassing)
Periode	Vanaf Q3 2022 t/m 2024	Stap 5	Implementatie één of meerdere collectieve laadpleinen
Beschrijving (Kort)	Op basis van actie 2.1 zijn ruimtelijke concentraties van (toekomstige) laadvraag geprognosticeerd. Dit betekent echter nog niet dat hier op korte termijn van zelf laadinfrastructuur wordt aangelegd. Het realiseren van zware laadinfrastructuur voor vrachtauto's kent verschillende uitdagingen. Dit is een belangrijke knelpunt voor de uitrol van emissievrije logistiek. De trekker van dit project voert de regie om, daar waar specifieke concentraties van laadvraag te verwachten zijn, coalities te organiseren van koploper bedrijven die willen investeren in elektrisch vervoer. Van daaruit wordt gewerkt naar een business case voor realisatie van een eerste collectief laadplein voor vracht. Samen met geïnteresseerde bedrijven wordt een PvE opgesteld. Op basis daarvan kan men op zoek naar een exploitant voor de laadinfrastructuur voor de stadslogistiek. Gedurende het project kan de business case voor een collectief snellaadplein verder uitgewerkt worden. Ook kan het snellaadplein onderdeel zijn van een Clean Energy Hub. Voorbeelden van deze vorm van procesondersteuning zijn het Brabants Mobiliteits Netwerk (BMN) en het Bossche Energie Collectief. Er is budget nodig om de proceskosten die horen bij de regierol te dekken waarbij we uit gaan van vier bedrijventerreinen per jaar. We nemen aan dat het Rijk in 2022 een stimuleringsregeling heeft uitgewerkt waarmee (als onderdeel van investeringen in ZE vrachtwagens) cofinanciering voor de realisatie zware laadinfra mogelijk wordt. Dat valt dus buiten de scope van dit project.		

Samenhang tussen actie 2.1 en 2.2

3.1 Prijsvraag slimme en duurzame logistiek

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	SmartwayZ.NL	Stap 1a	Opstellen prijsvraag of –vragen en beoordelingskader inzendingen
Partner(s)	B4 Gemeenten	Stap 1b	Openstellen prijsvraag in 2022
Doel	Bedrijven en zelfstandige ondernemers uit de regio met behulp van een prijsvraag stimuleren om slimme en schone logistieke oplossingen te testen en/of implementeren die niet alleen leiden tot emissievrije logistiek, maar ook tot bundeling van goederenstromen, minder ritten en ritkilometers in de Brabantse steden.	Stap 1c	Beeoordelen en gunning
Doelgroep	Bedrijven uit de regio met een eigen wagenpark.	Stap 2	Uitvoering projecten door bedrijven
Periode	2022 t/m 2023	Stap 3	Monitoring & evaluatie
Beschrijving (Kort)	Naast schone logistiek wil de B4 vooral ook slimme logistiek stimuleren, zodat minder ritten en ritkilometers nodig zijn om de Brabantse steden te bevoorraden. Voorbeelden van project-ideeën die in aanmerking komen voor de prijsvraag: • Overstap van vrachtauto's en bestelauto's op lichte elektrische vrachtoertuigen of elektrische fietsen. • Bundeling van goederen bij de bron via verticale of horizontale samenwerking in logistieke ketens. • Starten en/of opschalen digitale platforms ten behoeve van ladingdelen of bundeling via stadsdistributiehubs. • Starten en/of opschalen multi-client stadsdistributiehubs. • Starten en/of opschalen white-label afvalinzameling. De ambitie is om met de prijsvraag tenminste 4 betekenisvolle projecten van het lokaal gewortelde bedrijfsleven te kunnen ondersteunen. Er kan geleerd worden van de acquisitie strategie om marktprojecten te realiseren vanuit verschillende deelprogramma's van SmartwayZ.NL, zoals Mobilitylab, van de subsidieregeling groene Stadslogistiek Eindhoven en van andere organisaties in de regio.		

4.1 Uitrol communicatieaanpak en beïnvloedingsstrategie MKB en ZZP-ers

Beschrijving maatregel		Activiteiten	
Trekker(s)	B4 Gemeenten	Stap 1	Nader uitwerken Plan van Aanpak op basis van adviezen SPES-project
Partner(s)	Communicatieadviesbureau, koplopers/spraakmakers B4, Topsector Logistiek en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Stap 2	Uitrollen communicatieaanpak in samenwerking met de vier Brabantse steden, per stad en in afstemming collectief door het delen ervaringen over de uitwerking en best practices
Doel	Ondernemers uit de B4 met eigen bestelauto's en vrachtauto's zullen de komende jaren gaan investeren in hun wagenpark om te voldoen aan de ZES-eisen. Door informatieachterstand, niet weten wat er mogelijk is, maar ook door corona, is de investeringsbereidheid niet groot. Doel is via een communicatieaanpak, i.c.m. andere onderdelen uit deze regionale actieagenda (Actie 1.2, 1.3 en 3.1), de bewustwording én investeringsbereidheid onder ondernemers te vergroten.		Urgentie: organiseren samenwerking en stroomlijnen aanpak en communicatie met betrokken / belanghebbende organisaties en overheidsinstanties (lokaal, provinciaal en landelijk)
Doelgroep	Zelfstandige ondernemers en eigenaren van kleine MKB bedrijven met een eigen wagenpark actief in de B4.	Vervolg	Eventueel: van uit uitrolverbreding naar andere gemeenten in de regio
Periode	2022 t/m 2024		
Beschrijving (Kort)	In het pilotproject voor de vier samenwerkende Brabantse gemeenten heeft Sprangers Communicatie langs vijf bouwstenen een strategie op hoofdlijnen neergezet: sociale bewijskracht, autoriteit, financiële incentives (subsidies, fiscaal beleid), faciliteer, publiceer (zie bijlage 3A en 3B). In samenhang met acties 1.2 (faciliteer, financiële incentives) en 1.3 (autoriteit, financiële incentives) uit deze agenda wordt in dit project de communicatieaanpak geïmplementeerd in de B4 steden. Hierbij wordt rekening gehouden met de lokale context/lokaal maatwerk, zoals de Bossche Green Deal in 's-Hertogenbosch en het platform groene stadslogistiek in Eindhoven. Per gemeente moet er een intern team komen die dit verder brengt. Ook moet de boodschap op de websites binnen B4 eenduidig en op orde zijn. Noord-Brabant kan mogelijk een proeftuin zijn voor de rest van Nederland als het gaat om de communicatieaanpak. Het project gaat dus om (externe) procesondersteuning én het vrij maken van interne ambtelijke capaciteit bij de communicatieafdelingen. Deze activiteit is aanvullend op de bestaande activiteiten van regiopartners gericht op de logistieke bedrijven in Noord-Brabant zoals de Logistics Community Brabant, Vijfsterren Logistiek en MCA Brabant.		

**“Klaar voor de toekomst,
klaar voor emissievrij rijden”**

5 Planning

- Onderstaande figuur geeft de beoogde planning op hoofdlijnen weer:
- De voorjaarsperiode in Q1 en mogelijk Q2 2022 (i.v.m. verkiezingen) zal gebruikt worden om nadere (werk)afspraken te maken over uitvoering van deze regionale agenda (zie volgende slide).

	Project	2022				2023				2024			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1.1	Regionale pilot hybride handhaving zones (vaste camera's en scanauto's)												
1.2	Uitrol MKB propositie en TCO adviezen via inzet van een stadslogistiek makelaar												
1.3	Doorontwikkelen stimulering emissievrije stadslogistiek via inkoop & aanbesteding												
2.1	Regionale analyse laadvraag stadslogistiek												
2.2	Realisatiestrategie laadpleinen stadslogistiek												
3.1	Prijsvraag slimme en duurzame logistieke concepten												
4.1	Uitrol communicatieaanpak en beïnvloedingsstrategie gericht op MKB en ZZP-ers												

 = Benodigde tijd ten behoeve van afspraken met partners (ook middelen) en uitwerking PVA's van een aantal acties

 = Looptijd actie

6 Voorstel voor borging en vervolgstappen

Borging agenda

- Voor u liggen de **bouwstenen** voor de **Regionale Agenda ZES** om deze agenda uit te voeren en te implementeren moeten nadere werkafspraken gemaakt worden over de bijdrage van partners (zowel in ureninzet, als in euro's) en is een vorm van samenwerking nodig tussen de gemeenten en de benodigde partners.
- Qua 'governance' is het advies om zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande overleg- en besluitvormingsgremia. Dit kan per project of actielijn verschillen. Projecten die gecoördineerd worden door bijvoorbeeld SmartwayZ.NL zullen verankerd moeten worden in de krachtenbundeling en besluiten over deze projecten lopen via de Programmaraad. Projecten die getrokken worden via één van de gemeenten en die op ondersteuning van de Provincie kunnen rekenen (regionale bijdrageregeling Provincie Noord-Brabant) vanuit de meerjarenprogramma's mobiliteit (MRPs) kunnen ook via bestaande samenwerkings- en verantwoordingslijnen worden uitgevoerd. Projecten zullen dan door gemeenten via de Gebiedstafels aangedragen moeten worden.
- Om de overall uitvoering en integraliteit over de totale agenda te kunnen monitoren en te kunnen bijsturen wordt voorgesteld om dat via een zogenaamde 'Ontmoetingsplek' te borgen. SmartwayZ.NL is bereid om deze coördinerende in te vullen om kennisontwikkeling en contact tussen de steden te borgen. De frequentie van dit overleg is eens per 2 maanden.

Raming en bijdrage partners

- Voor uitvoering van de verschillende acties is door BCI tot aan 2025 een eerste raming gemaakt, zowel in menskracht als in middelen. Ook is een eerste inventarisatie gemaakt op welke wijze en in welke ordegraote gemeenten een eigen bijdrage kunnen leveren aan de verschillende acties en het programma.
- Het totaal benodigd budget voor uitvoering van de regionale agenda over de jaren 2022 t/m 2024 is circa 1,3 miljoen euro. De totale bijbehorende ambtelijke inzet die voor de uitvoering van de acties benodigd is, is circa 4.500 uur. Een verdere verbijzondering en bijdrage van verschillende partners is inzet voor nadere gesprekken en onderhandelingen in Q1 (met doorloop in Q2) 2022.

BIJLAGE: INVENTARISATIE HUIDIG STIMULERINGSBELEID ZES

Inventarisatie flankerende maatregelen

ZE-aanpak B4 steden Deelrapportage

Erik Lubberding
Christiaan van Luik
Bas Lips
Matthijs Blokzijl

Nijmegen, 25 januari 2022

1 Introductie

- A Waarom deze inventarisatie?
- B Mogelijke rollen van gemeente/regionale overheden
- C Long list aan potentiële maatregelen voor ZES

2 Waar roept de markt toe op?

- A Bouwstenen flankerend maatregelenpakket: expert oordeel

3 Inventarisatie bestaande maatregelen ZES

- A Breda
- B 's-Hertogenbosch
- C Eindhoven
- D Tilburg
- E Provincie Noord-Brabant
- F SmartwayZ.NL
- G Rijksbeleid

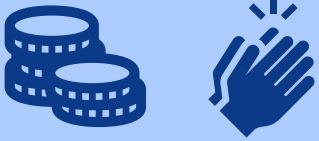
4 Uitkomsten inventarisatie: een eerste beeld

1A Introductie: waarom deze inventarisatie?

- O.b.v. bureauexpertise het perspectief te schetsen wat volgens stakeholders nodig is voor een soepele transitie naar ZES; **wat vraagt de markt?**
- Vervolgens inventarisatie bestaand beleid, acties, programma's, ambities van de B4 gemeenten en provincie NB t.a.v. de opgave zero emissie stadslogistiek (ZES); **wat voeren we al uit?**
- Daaruit een analyse te maken van witte vlekken en strategische acties; **wat is dan nodig?**
- En vervolgens op te werken naar een Regionale Actieagenda ZES 2022-2025; **wat gaan we concreet doen?**

1B Het kader vooraf: er zijn verschillende rollen die lokale en regionale overheid kunnen vervullen in transitie naar ZES

- De B4-gemeenten en Provincie Noord-Brabant kunnen Zero Emissie Stadslogistiek versnellen vanuit de vier rollen van lokale en regionale overheid.
- Bij iedere huidige actie en actie voor op de regionale agenda is het zaak de eigen rol scherp te stellen. Dit hangt af van bestuurlijke ambities, beleidsopvattingen en opvattingen vanuit stakeholders.

Overheid	Lead in proces	Stakeholder in proces
Creëren	Investeren of stimuleren 	Faciliteren en coördineren
Initiëren	Reguleren (wet- en regelgeving) 	Agenderen (lobby)

1C Longlist: volgens deze systematiek verschillende acties/maatregelen denkbaar

- Op basis van bureaukennis: op hoofdlijnen zijn vanuit de vier rollen van de regionale overheid de volgende (type) maatregelen mogelijk:

Overheid	Lead in proces	Stakeholder in proces
Creëren	Investeren en stimuleren - Aanschafsubsidies - Investeren in eigen wagenpark - ZE criteria in aanbestedingen bouw/infra - ZE criteria in aanbestedingen inkoop - Cofinanciering/initiëring pilot-projecten - Pro-actief plaatsen laadpalen - Inzet van “oliemannetjes” (aanjagen)	Faciliteren en coördineren - Reactief plaatsen van laadpalen - Organiseren van netwerk en kennisdeling - Actief promoten Cargobikes/LEV - Via “Kenniscentrum” ondersteuning bieden aan ondernemers (via advies) met eigen ZE investeringen of initiatieven - Faciliteren van City Hubs (o.a. RO-beleid)
Initiëren	Wet- en regelgeving/Kaders stellen - Zero Emissie zone en ontheffingen - Incentives en privileges voor 2025 - Venstertijdenbeleid - Parkeerbeleid - Routing: verplichte logistieke routes - Incentives: zoals ZE toegang op busbaan - RO kaders plaatsen laadpalen	Agenderen/Lobby - Handhaven kentekens buitenland - Regionale laadstrategie via NAL - Communicatie: bijv. gedragscampagne voertuigeigenaren via RDW

2 Waar roept de markt toe op?

- Samengevat identificeert BCI vier uitdagingen op het gebied van Zero Emissie stadslogistiek die in het flankerend maatregelenpakket geadresseerd moeten worden (gebaseerd op input marktpartijen):

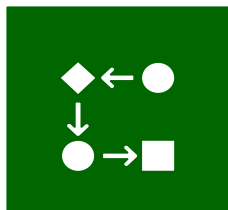
Tijdige infasering elektrische bestel- en vrachtauto's en andere oplossingen voor zero emissie stadslogistiek

- Eerste elektrische bestelauto's treden nu toe tot de vloot, emissievrije vrachtauto zijn volop in ontwikkeling.
- Vóór 2025 (bestel) en 2030 (vracht) de instroom van emissievrije voertuigen zo veel mogelijk aanjagen.
- Doel: informeren van ondernemers over plannen voor zero emissie stadslogistiek en de mogelijkheden om hieraan te voldoen doormiddel van elektrische bestel- en vrachtauto's en andere oplossingsrichtingen, om zo de tijdige infasering van zero emissie voertuigen te stimuleren.

Beschikbaarheid Laadinfrastructuur

- Om zero emissie stadslogistiek mogelijk te maken is voldoende laadinfrastructuur nodig in de regio.
- Laadvraag landt vooral op depots/bedrijventerreinen, langs de snelweg, maar voor bestelvoertuigen ook in de woonwijken.
- Doel: voldoende laadinfrastructuur beschikbaar, laadinfrastructuur mag geen belemmering zijn voor de transitie naar ZES.

Slimme logistiek: nieuwe concepten

- 1-op-1 vervanging is niet altijd het beste alternatief, er zijn volop kansen voor slimme logistieke concepten.
- Bijv.: uitbesteding van eigen vervoer, City Hubs, bouw hubs, deelauto's, milk-run klusadressen, cargobike, LEVV en inzet digitale platforms.
- Doel: bestaande initiatieven opschalen, nieuwe initiatieven aanjagen.

Netwerk & communicatie: delen van kennis, ervaring, innovatieve concepten

- Het is belangrijk om de bekendheid van de zero emissie zones te vergroten onder (MKB) bedrijven en zelfstandigen uit de regio.
- Landelijke spelers in transportsector zijn goed op de hoogte en zeer actief, maar het regionale ondernemersnetwerk moet geactiveerd worden.
- Delen kennis, ervaringen en best practices, landelijke en regionale middelen ontsluiten naar MKB.
- Doel: via benutting en uitbouwen van bestaande netwerken zoveel mogelijk ondernemers uit de regio bereiken en betrekken.

Behoeften stakeholders* in transitie naar ZES

Landelijke trajecten t.a.v. ZES, maar ook de lokale stakeholdersbijeenkomsten i.r.t. besluitvorming over ZES laten het volgende beeld zien qua behoeften vanuit stakeholders:

- Ondernemers zijn positief m.b.t. invoering van ZE Zones, maar hebben ook duidelijke verwachtingen m.b.t. flankerende maatregelen door gemeenten. Hieronder een overzicht van deze vragen*.
- Gemeente: geef het goede voorbeeld en treedt op als “launching customer”:
 - Investeer in eigen wagenpark (veegwagens, plantsoendienst, serviceauto's etc.).
 - Neem ZE logistiek op als criteria of eis bij inkoop facilitaire producten en diensten.
 - Neem ZE logistiek op als gunningscriteria bij aanbesteding van projecten openbare ruimte (bouw, infra, onderhoud).
 - Zorg voor een gelijk speelveld tussen (centrum)ondernemers in de stad.
- Niet alleen schoon, maar ook minder! Zet in op slimme logistiek:
 - City Hub-initiatieven (sluit daarbij aan bij lopende initiatieven vanuit de markt).
 - Bundeling van private afvalstromen via ‘white label’-voertuig.
 - Stimuleer inzet anderen vervoersvormen o.a. cargobikes, lichte elektrische voertuigen.
- Beschikbaarheid voertuigen:
 - Geef ondernemers voldoende tijd om overstap af te stemmen op vervangingscyclus.
 - Zorg voor aankoopregeling elektrische voertuigen en mogelijkheden versnelde afschrijving.

* Deze behoeften zijn gebaseerd op gesprekken met ondernemers uit het hele land alsook ervaringen die wij vanuit Brabantse trajecten eerder hebben opgedaan.

- Beloon koplopers al via incentives en privileges in de periode vóór 2025:
 - Via routing: laat ZE voertuigen gebruik maken van de busbaan.
 - Via venstertijden: ruimere venstertijden voor ZE en krappere venstertijden voor dieselveertuigen.
 - Via parkeerbeleid: korting of speciale plekken voor elektrische bestelbussen.
- Communicatie & Branding: benut kracht “centrum zonder uitlaatgassen”.
 - Ondernemers verwachten tijdige communicatie en duidelijke/eenduidige regels.
 - Zet daarnaast in op een awareness/gedragscampagne.
 - Breng initiatieven t.b.v. slimme logistiek en/of 1-op-1 vervanging onder de aandacht.
 - Branding en imago: benutten van de kracht van een “centrum zonder uitlaatgassen”.
- Laadinfrastructuur: zorg voor voldoende beschikbaarheid.
 - Houd in laadpalenstrategie ook rekening met laadvraag bestel- en vracht, ruimtelijke spreiding: niet alleen in binnenstad of langs snelweg ook in woonwijken (m.n. bestel) en op bedrijventerreinen (depotladen).
 - Laadpalen geschikt voor stadslogistiek pro-actief plaatsen dan wel faciliteren.

* Deze behoeften zijn gebaseerd op gesprekken met ondernemers uit het hele land alsook ervaringen die wij vanuit Brabantse trajecten eerder hebben opgedaan.

3 Inventarisatie bestaande maatregelen ZES

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Mobiliteitsvisie Breda (2020)			
Zero Emissie Stadslogistiek	Gemeente wil Zero Emissie zone voor stadslogistiek invoeren binnen de contouren van de huidige milieuzone (die in 2022 wordt aangescherpt naar Euro VI). Besluitvorming m.b.t. ZE Zone wordt momenteel uitgewerkt.		
Optimalisatie pakketbezorging woonwijken	Samen met marktbedrijven zal bekeken worden hoe de groeiende pakketbezorging aan consumenten (in woonwijken) efficiënter en met minder hinder ingericht kan worden.		
Motie gemeenteraad Stedelijke distributie – de tijd is nu rijp (2021)			
Efficiëntere bevoorrading binnenstad (n.a.v. motie)	Gemeente, vervoerders en binnenstadondernemers voeren overleg om gezamenlijk te komen tot een efficiënter stadsdistributienetwerk.		
Aanpassing Venstertijden (2021)			
Aanscherping venstertijdengebied	Gemeente Breda gaat over tot handhaving via ANPR-camera's en aanpassing venstertijden.		

Rollen Overheid:

- Stimuleren en investeren
- Agenderen
- Faciliteren en coördineren
- Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

- Zero Emissie Voertuigen
- Slimme logistiek
- Laadinfrastructuur
- Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Actieplan Duurzame Mobiliteit (2020)			
Bossche Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek	Gemeente heeft in oktober 2021 samen met (lokale) ondernemers en vervoerders de Bossche Green Deal ZE Stadslogistiek (convenant) ondertekend (zie volgende sheet).		
Besluitvorming ZE Zone	Gemeente heeft in januari 2021 een principebesluit genomen tot invoering van Zero Emissie Zone in de binnenstad. Gemeente werkt nu verder aan de nadere uitwerking van dit besluit, dit komt overeen met Spoor 3 uit de Bossche Green Deal.		
Slim en Emissieloos bevoorradingsstelsel	Gemeente werkt aan het ontwikkelen van een nieuwe vorm van selectieve toegang tot de binnenstad en slimmer en beter handhaven van dit gebied. Dit moet kansen bieden voor bundelen en inzet stadsdistributiehubs. Dit komt overeen met de Sporen 1 en 2 uit de Bossche Green Deal.		
Fysieke aanpassingen in binnenstad	Door middel van fysieke aanpassingen in binnenstad, zoals het plaatsen van laadpalen en het creëren van laad/loslocaties wil gemeente, samen met ondernemers, slimme en schone logistiek faciliteren.		
Nota Duurzaam (2019)			
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	Gemeente heeft landelijke MVI-manifest ondertekend en wil in haar inkoopbeleid inzetten op reductie van gebruik primaire grondstoffen. Hierin ligt een (beperkte) link met de daarbij behorende transportbehoefte. M.n. gerelateerd aan facilitaire stromen en bouwlogistiek.		

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Bossche Green Deal ZES			
Optimaliseren en verduurzamen horecabevoorrading (spoor 4 en 5)	Horecabedrijven en hun leveranciers werken samen aan het optimaliseren van de bevoorrading van horecabedrijven (bundeling/hogere beladingsgraad) in de binnenstad en het inzetten van schonere & stillere voertuigen. Ook voor het tankbier wordt gewerkt aan het optimaliseren van de planning en inzet van compacte, stillere en emissievrije voertuigen voor zowel beleveringen als onderhoud.		
Optimaliseren en verduurzamen single-drop leveringen (spoor 6)	Reduceren van inzet zwaar vrachtverkeer voor single-drop leveringen aan centrumondernemers door inzet van fietskoeriers.		
Facilitaire bevoorrading (spoor 8)	Onderzoek naar potentie verduurzaming facilitaire bezorging in Paleiskwartiers en inzet stadshub.		
Optimaliseren ontvang leveringen E-commerce (spoor 9)	Stimuleren van bundeling bij ontvangers en stimuleren logistiek/duurzaam bewustzijn m.b.t. bestelgedrag consumenten. Het gebruik van pakketpunten wordt gestimuleerd via een Bewust bestellen-campagne.		
Optimaliseren & verduurzaming bouwlogistiek (spoor 10)	Diverse acties, deels getrokken door gemeente, om bouwlogistiek efficiënter, duurzamer en met minder hinder te laten plaatsvinden. Gemeentelijk acties vooral gericht op datadeling, gemeentelijke aanbestedingen en vergunningverlening.		

Rollen Overheid:

- Stimuleren en investeren
- Agenderen
- Faciliteren en coördineren
- Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

- Zero Emissie Voertuigen
- Slimme logistiek
- Laadinfrastructuur
- Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Motie Verbeteren veiligheid & leefbaarheid omgeving Hinthamerstraat (2020)			
Autoluw maken	De motie 'Verbeteren veiligheid & leefbaarheid omgeving Hinthamerstraat is aangenomen waarin wordt uitgesproken dat het gebied tussen de Hinthamerstraat en Hekellaan, en tussen de Hinthamerstraat, St. Josephstraat en Zuid Willemsvaart, autoluw wordt gemaakt en als zodanig wordt ingericht.		
Discussienotitie Mobiliteit en verkeer in de binnenstad (2021)			
Nieuw verkeersregime binnenstad	Naar aanleiding van de discussienotitie wordt momenteel gewerkt aan een nieuw verkeersregime voor de historische binnenstad. Daarbij gaat het onder meer om het aanpassen van de fysieke grenzen van de binnenstad en duurzame bevoorrading van winkels, horeca en woningen.		
Beleid Elektrisch rijden en laden (2019)			
Oplaadpuntenbeleid	Ambitie voor realisatie van 2.000 extra oplaadpunten in de gemeente 's-Hertogenbosch. Beleid volgt een structurelere en pro-actieve aanpak voor het plaatsen van laadpalen (i.p.v. een 'paal-volgt-auto-beleid'). Deze aanpak richt zich op het plaatsen van laadpalen in de publieke ruimte, parkeergarages en transferia en ondersteunt marktpartijen bij het faciliteren van snellaadpunten.		

Rollen Overheid:

- Stimuleren en investeren
- Agenderen
- Faciliteren en coördineren
- Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

- Zero Emissie Voertuigen
- Slimme logistiek
- Laadinfrastructuur
- Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Green Deal Stadslogistiek Eindhoven 2021-2025 (2021)			
Besluitvorming ZE Zone	Gemeente Eindhoven heeft in 2021 het raadsbesluit genomen om in 2025 een nul emissie zone in te voeren. Gemeente heeft ook de Landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek ondertekend.		
Platform Groene Stadslogistiek Eindhoven	Periodiek overleg met de sector over de voortgang van de invoering van de ZE Zone, de exacte inrichting daarvan, het benodigd flankerend beleid en het uitwisselen van informatie over groene stadslogistiek-initiatieven; gericht op stimuleren en samenwerken.		
Duurzame logistiek als gunningscriterium in aanbestedingen	De gemeente verkent hoe in aanbestedingen een afwegingskader kan worden toegepast met gunningscriteria t.b.v. duurzame en efficiënte logistiek.		
Ruimtelijk beleid	Gemeente verkent of middels ruimtelijk beleid er voldoende ruimte gereserveerd kan worden voor het realiseren van logistieke faciliteiten zoals hubs en ontkoppelpunten.		
Verkenning 1: Local to Local	Organiseren van gemeenschappelijke duurzame thuisbezorging van aankopen in Eindhovense (fysieke) winkels in de binnenstad.		
Verkenning 2: Duurzame bevoorrading Horeca	Optimaliseren van bezorgroutes en bestelgedrag horeca en inzet alternatieve vormen van transport.		
Verkenning 3: Last mile ZE bevoorrading winkels	Optimaliseren van last mile bevoorrading retail door bundeling en inzet van hubs.		
Verkenning 4: Experiment bevoorrading met hybride voertuigen	Deelname aan landelijke pilot met betrekking tot inzet van hybride voertuigen in ZE Zone gebied en handhaving daarvan.		

Rollen Overheid:

- Stimuleren en investeren
- Agenderen
- Faciliteren en coördineren
- Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

- Zero Emissie Voertuigen
- Slimme logistiek
- Laadinfrastructuur
- Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Green Deal Stadslogistiek Eindhoven 2021-2025 (2021)			
Verkenning 5: Verduurzamen bouwlogistiek	Optimaliseren bouwlogistiek door inzet van o.a. bouwhub. Gemeentelijke rol via gunningscriteria bij eigen aanbestedingen en eventuele andere kaders.		
Verkenning 6: Verduurzamen pakketbezorging	Optimaliseren pakketbezorging aan consumenten, onder meer door inzet van hubs, kluisjes en afhaalpunten. Gemeente betrokken m.b.t. locaties en creëren van naambekendheid.		
Verkenning 7: Verduurzaming zakelijke bevoorrading	Verkennen potentie voor emissievrije bezorging van facilitaire goederen van kantoren, instellingen en overheden. Aandacht voor inkoopbeleid en potentie hubs.		
Verkenning 8: Circulaire hub	Verkenning mogelijkheden realisatie circulaire hub.		
Verkenning 9: afvalcollectief horeca Kerkstraat	Afvalinzameling bij horecaondernemers efficiënter, gebundeld en emissievrij uitvoeren zodat verkeersbewegingen afnemen en tevens overlast en vervuiling vermindert.		
Subsidieregeling Groene stadslogistiek Eindhoven (2021)			
Subsidieregeling	Subsidieregeling om activiteiten te stimuleren die bijdragen aan duurzame stadslogistiek (binnen de Ring) door: 1) slimme logistieke organisatie, 2) meer ketensamenwerking, 3) inzet van nul emissie voertuigen.		

Rollen Overheid:

 Stimuleren en investeren	 Agenderen	 Zero Emissie Voertuigen	 Slimme logistiek
 Faciliteren en coördineren	 Reguleren ('kaders stellen')	 Laadinfrastructuur	 Netwerk

Uitdagingen:

 Zero Emissie Voertuigen	 Slimme logistiek
 Laadinfrastructuur	 Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Mobiliteitsaanpak Tilburg Samen op weg naar 2040			
Mobiliteitsaanpak: durf te dromen	Nieuwe mobiliteitsaanpak gericht op de SUMP beginselen en bevat een lange termijn visie en strategie op gebied van mobiliteit. De aanpak initieert een nieuwe Tilburgse denkwijze op duurzame mobiliteit waar de mens centraal staat en niet het verkeersysteem.	 	
Netwerkanalyse Tilburg 2040			
Netwerkanalyse Tilburg 2040	Thematische uitwerking van de Mobiliteitsaanpak en staat aan de basis van de programmering van stedelijke auto-infrastructuur.	 	
Impulsagenda Duurzame Mobiliteit			
Impulsagenda Duurzame Mobiliteit	Flankerend aan het besluit over de ZE Zone Stadslogistiek en met ondersteuning van Schone Lucht Akkoord: Impulsagenda 2021-2022 ter ondersteuning van de transitie naar ZES. Met daarbij de volgende acties vwb Stadslogistiek:	 	
	- Ondersteuning koploperprojecten bedrijfsleven. - Deelname aan pilots zware laadinfra stadslogistiek & opvolging aanbevelingen laadinfra onderzoek Districon. - Cofinanciering t.b.v. realisatie van snellaadinfra bestelauto's.		

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Actieplan Duurzame Mobiliteit (2020)			
Besluitvorming ZE Zone	Gemeente heeft dec 2020 besluit genomen voor invoering van een ZE zone binnen de ringbanen vanaf 1 januari 2025.	 	
Pilot handhaving zone met Scanauto('s)			
Pilot handhaving milieuzone	Pilot met Openbaar Ministerie t.b.v. handhaving milieuzone (2022) met scanauto. O.b.v. resultaten continueren en ook toepassen als onderdeel van handhaving ZE zone v.a. 2025.	 	
Beleid oplaadpunten elektrische voertuigen 2021-2025			
Oplaadpuntenbeleid	Ambitie voor realisatie van 1.000 oplaadpalen in Tilburg. Beleid is gericht op openbare laadpalen volgens het open markt model voor personenauto's. T.b.v. verwachte ingroei van elektrische bestelvoertuigen die ook in woonwijken zullen gaan laden is voor de jaren 2022 e.v. extra inzet beschikbaar gesteld voor het dekken van de plaatsingskosten.	 	

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Koers mobiliteit 2030 Noord-Brabant (2020, Provincie NB)			
Stimuleren en faciliteren Zero – Emissie	Samen met gemeenten (B5 en M7) stimuleren en faciliteren van zero-emissie bij o.a. goederenvervoer (niet verder uitgewerkt).		
Clean Energy Hubs	Gezamenlijk met andere (markt)partijen realiseren van 10 Clean Energy Hubs.		
Data-deling	Ontwikkelen eenduidig en veilig communicatiesysteem tussen weg en voertuig (connected transport corridors).		

Beleidskader Mobiliteit (2020, Provincie NB)			
Aanbestedingen verduurzamen	Bij aanbestedingen zet Provincie in op CO2-reductie door middel van inzet CO2-prestatieladder, bouwlogistiek kan hierin een onderdeel zijn van de te nemen maatregelen.		
Roadmap Verduurzaming wegtransport 2020-2030	Gezamenlijk met partners (Brabant-stad, andere gemeenten en marktpartijen) uitvoeren van acties uit roadmap om te komen tot nul emissie goederenvervoer.		
Clean Energy Hubs	Gezamenlijk met andere (markt)partijen realiseren van 10 Clean Energy Hubs.		
Bouwhubs	Samen met regio werken aan ontwikkeling van bouwhubs.		

Rollen Overheid:

 Stimuleren en investeren	 Agenderen	 Zero Emissie Voertuigen	 Slimme logistiek
 Faciliteren en coördineren	 Reguleren ('kaders stellen')	 Laadinfrastructuur	 Netwerk

Uitdagingen:

 Zero Emissie Voertuigen	 Slimme logistiek
 Laadinfrastructuur	 Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
SmartwayZ.NL			
Strategische Koers 2040	Adaptief programma dat streeft bij te dragen naar een hoogwaardig vestigingsklimaat en het mobiliteitssysteem van de toekomst in Zuid-Nederland. Relevante invalshoeken daarbij i.r.t. duurzame stadslogistiek zijn: • Vergroten aandeel schone mobiliteit. • Beperken wegverkeer. • Faciliteren verstedelijking door slimme, veilige en duurzame mobiliteit. • Verbeteren / behoud leefkwaliteitomgeving.		
Deelprogramma Smart Logistics			
Programmaplan Smart Logistics 2021-2023	Meerjaren bovenregionaal programmaplan voor slimme stadslogistiek.		
Jaarplan 2021 slimme stadslogistiek en Gebiedsgerichte aanpak Smart Logistics	Projecten en activiteiten gericht op verslimmen van stadslogistiek. Doel: verminderen van stadslogistieke bewegingen en spreiden van bewegingen. Invalshoek is bereikbaarheid. Beeldbepalende projecten zijn: • Bouwhub Eindhoven en living lab datadelen bouwlogistiek. • Verkennen bundeling facilitaire stromen Eindhoven en Den Bosch. • Pilot handhaving PHEV. • SPES verbredingsaanpak Roosendaal, Bergen Op Zoom, Etten-Leur. • Actieplan slimme en schone bouwlogistiek Den Bosch. • Slim sturen zwaar verkeer Oss en Bergen op Zoom (o.b.v. datadelen). • Connected Transport Stadslogistiek (datadelen wegwerkzaamheden, prioriteit I-vri's en gevaarstelling) en Dashboard inzicht vrachtverkeer.		

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Fiscale maatregelen			
Milieu investeringsaftrek (MIA)	MIA (Investeringsaftrek) en VAMIL (afschrijvingen) beschikbaar voor o.a. bestelauto's (elektrische en H2), vrachtwagens (elektrisch, H2, LNG, Hybride), Cargobikes. Budgetten 2021: MIA €114 miljoen, VAMIL €25 miljoen.		
DKTI-Transport	Subsidie voor ontwikkeling en praktijkdemonstratie van duurzame en innovatieve technologie transport in pre-commerciële fase. Jaarlijkse pot: enkele tientallen miljoenen.		
Uitvoeringsagenda: naar nul-emissie stadslogistiek			
Afsprakenkader (uitwerking in RVV, 1990)	Overgangsregelingen voor bestel en vracht. Geldt voor bedrijfsmatige inzet. Plug-in Hybride vracht mits handhaafbaar.		
Subsidieregeling Emissieloze Bedrijfsauto's (SEBA)	Subsidieregeling beschikbaar tot 31/12/2025 voor N1 en N2 voertuigen, maximale subsidie: €5.000. Budget voor 2021: €22 miljoen, totale looptijd: €185 miljoen. Te stapelen met MIA.		
Aanschafsubsidie vracht (AanZet)	Wordt nader verkend ; ca. € 43 miljoen. Beoogde inwerkingsdatum 1 mei 2022.		

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

Maatregel	Toelichting	Rollen	Uitdagingen
Topsector Logistiek / Green Deal ZES			
Living Labs en cofinanciering onderzoek en projectinitiatieven	Onderzoek/Pilot/Demonstratie projecten gericht op minder uitstoot en ritten.		
SPES	Kennis en ervaringen delen met gemeenten. Beschikbaar stellen van tools: o.a. stappenplan, juridische analyse Cofinanciering van onderzoeken gemeenten door experts.		
Nationale Agenda Laadinfrastructuur			
RAL Zuid	Regionale uitwerking van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL). O.a. beschikbaar is Expertisecentrum Laadinfrastructuur voor gemeenten, mogelijk wordt ook een loketfunctie ontwikkeld voor het bedrijfsleven.		

Rollen Overheid:

Stimuleren en investeren

Agenderen

Faciliteren en coördineren

Reguleren ('kaders stellen')

Uitdagingen:

Zero Emissie Voertuigen

Slimme logistiek

Laadinfrastructuur

Netwerk

4 Uitkomsten inventarisatie: een eerste beeld

- Eerste oordeel uitgangspositie met betrekking tot de vier benodigde bouwstenen o.b.v. inventarisatie bestaand beleid:

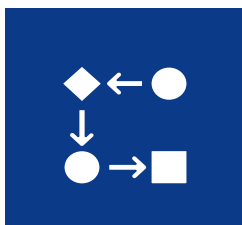
Tijdige infasering elektrische bestel- en vrachtauto's

- Nationale subsidies beschikbaar voor e-bestelauto's, benutting door Brabantse ondernemers is onbekend.
- Gemeente Eindhoven start subsidieregeling, in andere steden ontbreekt een dergelijke faciliteit.
- Geen ondersteunende subsidieregelingen door provincie (i.t.t. provincies Gelderland & Overijssel).

Beschikbaarheid Laadinfrastructuur

- Beschikbaarheid van (publieke) laadinfra voor vracht- en bestelverkeer heeft nog beperkt aandacht.
- Eerste inventarisatie laadvraag Tilburg uitgevoerd (verbreding, verdieping en vervolgacties B4 mogelijk).

Slimme logistiek: nieuwe concepten

- In Eindhoven en Den Bosch worden al diverse pilots ontwikkeld en uitgevoerd gericht op het optimaliseren van stadslogistiek. Dit mist nog in Breda (motie roept daartoe op).

Netwerk & communicatie: delen van kennis, ervaring, innovatieve concepten

- Gemeenten werken samen in diverse verbanden (o.a. BrabantStad, SmartwayZ.NL), daarmee is het netwerk er, onduidelijk is in hoeverre dit ook daadwerkelijk gebruikt wordt t.b.v. ZE Stadslogistiek.
- In Eindhoven en Den Bosch is middels convenant goed contact met ondernemers, voldoende aanhaken van MKB-ondernemingen blijft ook in deze steden een uitdaging.